

поява нових вимог щодо подання інформації про діяльність суб'єктів господарювання у звітності в різних сферах;

- організаційно-економічні передумови, які пов'язані з теорією і практикою управління суб'єктами господарювання. Наприклад, розвиток інформаційних технологій надає можливості інтеграції інформації різних облікових систем, систем обліку та аналізу, обліку і контролю, звітності;

- наукові передумови, які базуються на фундаментальних дослідженнях у галузі економічної теорії, філософії та соціології. Ці фундаментальні дослідження використовуються в якості базису для таких наукових напрямів, як бухгалтерський облік, фінансова звітність, економічний аналіз, контроль та ін.

Оцінювання результатів інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, її облік вимагають нових концептуальних підходів. Одним із факторів низької ефективності інвестиційно-інноваційних проектів є недосконалість обліку витрат на інновації. Тому, слід розробляти науково-обґрунтовану систему обліку й аналізу витрат, доходів і результатів інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

В.Г. Крячко, канд. екон. наук, доц. (ЦНТУ, Кропивницький)

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Історії становлення та розвитку бухгалтерського обліку відомо багато концепцій. Враховуючи значну кількість напрямів і концепцій розвитку бухгалтерського обліку, що представлені у наукових працях, появу його нових видів і способів реалізації у практичній діяльності суб'єктів господарювання є можливим стверджувати, що відбувається процес становлення нових концепцій, що визначає розвиток бухгалтерського обліку як науки.

Досліджуючи розвиток теорії і методології бухгалтерського обліку, як окремого економічного інституту, можна зробити висновок про їх відповідність розвитку суспільних соціально-економічних відносин та господарюючих суб'єктів як окремої інституційної одиниці. Дослідження тенденцій розвитку бухгалтерського обліку на

кожному етапі дозволяє з'ясувати існуючі проблеми та недоліки у функціонуванні облікових систем (фінансової, стратегічної, управлінської) та сформулювати подальші напрями і перспективи їх розвитку, що забезпечить відповідність облікової теорії сучасним вимогам бухгалтерської та управлінської практики.

На різних етапах розвитку суспільства бухгалтерський облік мав враховувати його особливості та відповідати управлінським запитам, що формувало його мету, завдання. Наприклад, за адміністративно-командної економіки метою обліку було відображення виконання плану. Основним завданням функціонування системи бухгалтерського обліку при цьому - реалізація контрольної функції (контроль за збереженням державної власності, виконанням плану, цільовим використанням бюджетних коштів).

При розбудові економіки на ринкових засадах домінуючою функцією стає інформаційна та відбувається зміна внутрішнього її змісту (державні органи контролюють не виконання планів, а дотримання податкового законодавства), а метою ведення бухгалтерського обліку - надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Глобалізація економічних відносин, що характеризує економічне і соціальне середовище сьогодення, зумовлює зростання потреби в належному інформаційному забезпеченні для планування, контролю і прийняття ефективних управлінських рішень як на мікро так і на макрорівнях.

На кінець ХХ століття базовою стала концепція трактування бухгалтерського обліку як складової системи більш високого порядку - системи управління. На підтвердження цього висувуються такі аргументи: облік є засобом відображення процесів виробничої, господарської та фінансової діяльності різних ланок економіки; облік є самостійним видом діяльності; облік слугує основою для здійснення управління в цілому, що витікає із його взаємозв'язку з іншими функціями (планування, контролю, аналізу); мета обліку співпадає із загальною метою управління.

Облік, як складова системи управління та одночасно окремо функціонуюча система повинен органічно співіснувати з іншою системою окремим суб'єктом господарювання. Якщо розглядати підприємство як кібернетичну систему (а саме такі підходи зустрічаються останнім часом серед науковців), то у межах підприємства розрізняють керуючу та керовану системи (підсистеми).

У такому випадку управління в найбільш загальній формі трактується як цілеспрямований вплив керуючої системи на керовану з метою досягнення встановлених завдань. Роль бухгалтерського обліку у цій системі - інформаційне забезпечення керуючої підсистеми для прийняття управлінських рішень щодо впливу на керовану підсистему.

Проведений аналіз існуючих концепцій управління дозволив зробити висновок про відведення абсолютно всіма наріжного місця обліку у системі управління. Проте, мають місце альтернативні підходи:

- трактування обліку, як підсистеми нижчого порядку, що лише інформаційно забезпечує систему управління;
- відведення обліку активної ролі та його розгляд як самостійної однопланової системи.

Таким чином, існування і розвиток суб'єктів господарювання неможливі без інформації, необхідної для виконання функцій управління. З метою забезпечення обміну інформацією між елементами системи управління, а також між самою системою управління та зовнішнім середовищем створюється інформаційна система, основу якої складає інформаційна підсистема обліку. При цьому проектування інформаційної системи має відбуватися з огляду на забезпечення потреб користувачів, що приймають рішення на оперативному, тактичному та стратегічному рівнях управління.

В.О. Кушнір, асп. (КНЕУ, Київ)

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Передумовою успішної діяльності м'ясопереробного підприємства є наявність ефективної системи **управління**, однією з основних ланок якої є внутрішній аудит, оскільки він забезпечує мінімізацію втрат, а також підвищення ефективності діяльності підприємства.

Внутрішній аудит - це діяльність з оцінювання, яка організована в межах суб'єкта господарювання.

Метою внутрішнього аудиту є експертна оцінка реалізації внутрішньогосподарського контролю, а також виконання економічного діагностування, планування, здійснення управлінського